

nab rahuldavalt. Üsna vastupidav varrehaigustele. Kahjuks on meil vähe levinud, väärrib kindlasti kasvatamist.

'Tomo'

Keskvalmiv. Punased ümmargused viljad on keskmise suurusega kuni suured. Neid on hea korjata. Asendusvõrseid annab rohkesti. Vanemas istandikus esineb suuremaid talvekahjustusi. Üsna vastupidav varrehaigustele. Kasvuolude suhtes pole eriti nõudlik. Ülevõlmimise vältimiseks tuleb vaarikaid korjata sageli, vähemalt üle päeva.

'Glen Ample'

Keskvalmiv. Punased ümmargused viljad võivad olla vahel üpris suured (5,6 g). Väga hea lauamari. Kõrged varred on peaaegu ogadeta. Asendusvõrseid annab rohkesti, talve tõttu hukkunud varte hulk ei ole Pollis siiani saagikust mõjutanud. Reageerib väga hästi varretipude kärpimisele, kasvatades palju saagikaid külgharusid. Väga saagikas, aga teda tuleb rohkelt väeta-

'Glen Ample'.

da ja kasta. Üsna vastupidav antraknoosile, kuid haigestub mõningal määral varrepõletikku. Levinuim sort Inglismaal. Viimastel aastatel on hakanud kimbutama vaarika lehe- ja pungalest, kellega võitlemine on keeruline.

'Helkal'

Keskvalmiv või hilisepoolne. Suured (3,5 g) oranžikaskollased viljad on koonilised. Väga hea lauamari, kuid ei sobi sügavkülma. Enamikel aastatel üsna saagikas. Keskmise kasvutugevusega, asendusvõrseid annab rahuldavalt. Üsna vastupidav varrepõletikule, kuid mõningal määral haigestub antraknoosi. Lepib ka kehvemate kasvuoludega.

'Alvi'

Uus Pollis aretatud sort (soovitus-sortimendis alates 2009). Hilisepoolne. Tumedamad säravpunased viljad on suured (3,5 g) ja koo-

Suurte kooniliste oranžikaskollaste viljadega 'Helkal' on väga hea lauamari.

nilised, üsna varisemiskindlad. Viljad on õrnad ja tugevalt viljapõhja küljes kinni, mistõttu korjamisel võivad saada muljuda. Neid on hea korjata. Keskmise kasvutugevusega vartel on vähe ogasid. Asendusvõrseid annab piisavalt. Üsna vastupidav varrehaigustele ja talvekahjustustele.

'Babje Leto'

Annab aastas kaks saaki: esimest korda saab marju noppida üsna suve algul, teine kord augusti keskel. Erepunased tõmpkoonilised viljad on keskmise suurusega kuni väikesed (eriti korje teises pooles). Keskmise kuni nõrga kasvutugevusega varred on veidi laiuvad. Ogasid on vähe. Asendusvõrseid annab piisavalt. Üsna vastupidav varrehaigustele ja talvekahjustustele.

'Polka'

Sügisene saak valmib augusti teisel poolel. Suured (4–10 g) tumepunased viljad on koonilised ja hästiliitunud osaviljadega, neid on hea noppida. Keskmise kõrgusega varrestik on püstine. Kahjuks talveõrn, eelmise aasta varrestik talvel tavaliselt hävib. Seetõttu annab Eestis enamasti ainult sügisese saagi, kuid soojal suvel on see rikkalik.

Soovitus-sortimendis on ka 'Norna' ja 'Preussen', mida ma ei tutvustanud: esimene on võrdlemisi talveõrn, sobides seega vaid Lääne-Eestisse ja saartele; teine on suhteliselt vastuvõtlik varrepõletikule, ka osaviljad on halvasti liitunud.

ASTA-VIRVE LIBEK

Eesti Maailikooli vanemteadur

TASUB PROOVIDA

Saaki juba esimesel kasvuaastal

Iga aiapidaja teab, et vaarikas on kaheaastane: esimesel aastal kasvab vars, mis kannab vilja teisel aastal, pärast viljumist vars kuivab.

Aga juba mõnda aega on levinud sellisedki sordid, millelt saab saaki esimesel aastal. Neil sortidel moodustuvad võrse kasvamise ajal selle tippu ka õisikud, kus valmivad viljad. Pärast viljakandmist varred ei sure, vaid annavad alumistest pungadest moodustunud viljavartel saaki veel teiselgi aastal.

Selliseid vaarikaid nimetatakse taasviljuvateks ehk remontantsortideks. Nad õitsevad tunduvalt hiljem kui tavasordid, ja kuna viljade valmimise ajaks on vaarikamardika tõugud ehk "vaarikaussid" siirdunud juba mulda nukkuma, ei kahjusta need vilju. See on nende sortide suur eelis. Kahjuks võib aga meie kliimas jääda jahedamal suvel suur osa saagist sügiseste öökülmade kätte.

Vaarikatest on üsna tülikas vanu varsi välja lõigata. Remontantsortide puhul võib piirduda ka ainult sügisese saagiga, sel juhul saab hilissügisel kõik varred maha niita. Järgmise aasta saak moodustub ju noortel võrsetel sügisel.

Kasvatajate suure huvi tõttu on Pollis viimastel aastatel võetud katsetusse üsna mitmeid remontantsorte. Neist vanemad ('Babje Leto', 'September' jt) on suhteliselt väikeste viljadega ja ka nende käsitsemiskindlus keskpärane. 'Babje Leto' on siiski juba mõnda aega soovitus-sortimendis.

Uuemad – Poolas aretatud 'Polana' ja 'Polka' – ületavad aga varem vaatluse all olnud sorte nii saagikuselt kui ka viljade kvaliteedilt mitmekordselt. 'Polana' on 'Polkaga' üsna sarnane, kuid mõnevõrra väiksema saagi ja vilja suurusega. Remontantsortidest on katses veel 'Herakles', 'Poranna Rosa', 'Boheme', 'Diana' jt, kuid nende sobivuse kohta meie kliimasse pole veel piisavalt andmeid.